

Κωδικός Μαθήματος EDUG-521	Τίτλος Μαθήματος Ειδική και Συμπεριληπτική Εκπαίδευση	Πιστωτικές Μονάδες ECTS 10
Τμήμα Παιδαγωγικών Σπουδών	Εξάμηνο Χειμερινό	Προαπαιτούμενα Κανένα
Κατηγορία Μαθήματος Υποχρεωτικό	Γνωστική Περιοχή Ειδική Εκπαίδευση	Γλώσσα Διδασκαλίας Ελληνική
Επίπεδο Μαθήματος 2 ^{ος} Κύκλος	Έτος Σπουδών 1ο	Διδάσκων Δρ Δημήτρης Στασινός
Μέθοδος Διδασκαλίας Εξ αποστάσεως	Πρακτική Άσκηση N/A	Συν-απαιτούμενα Κανένα

Στόχοι του μαθήματος

Ο φοιτητής:

- Να ενημερωθεί για τα βασικά χαρακτηριστικά των παιδιών, τα οποία ομαδοποιούνται ως να έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε ατομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα.
- Να παρουσιάσει και να αναλύσει τις κατάλληλες στρατηγικές που χρειάζεται να ακολουθήσει ο εκπαιδευτικός μέσα στην τάξη, σε περίπτωση που συναντήσει τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των παιδιών αυτών.
- Να κατανοήσει το ρόλο του εκπαιδευτικού, των γονέων και των υποστηρικτικών ομάδων σε θέματα όπως οι διαδικασίες αξιολόγησης και τα προγράμματα παρέμβασης όσον αφορά το ευρύ φάσμα των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών.
- Να παρακινηθεί, να διεξάγει, να παρουσιάσει και να συζητήσει μια μικρής κλίμακας μελέτη περίπτωσης και να περιγράψει προσωπικές εμπειρίες που συσχετίζονται με τη ζωή των παιδιών τα οποία έχουν ομαδοποιηθεί ως να έχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες εντός και εκτός σχολείου.

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με το τέλος του μαθήματος, αναμένεται ο φοιτητής:

- Να καταστεί πιο ενήμερος και ευαισθητοποιημένος σε θέματα ειδικής εκπαίδευσης με έμφαση στις σχετικές βασικές θεωρίες και σε πρόσφατα ερευνητικά δεδομένα.
- Να αποκτήσει επαρκείς γνώσεις και εμπειρία σχετικά με τις βασικές αρχές της διδασκαλίας και της αντιμετώπισης των διαφόρων ομάδων των παιδιών που έχουν ομαδοποιηθεί ως να έχουν με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στο σχολείο.
- Να ενεργεί αποτελεσματικά όταν αντιμετωπίζει διδακτικές προκλήσεις στην τάξη που περιλαμβάνει μαθητικό πληθυσμό με διαφορετικές ανάγκες.
- Να αναπτύξει και να εφαρμόσει κατάλληλες στρατηγικές υποστήριξης της διδασκαλίας, τροποποιώντας με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, το πρόγραμμα της διδασκαλίας στην τάξη

για την ικανοποίηση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών του κάθε παιδιού.

- Να ακολουθεί τις διαδικασίες διδασκαλίας και αντιμετώπισης στην τάξη στο πλαίσιο της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης στο σχολείο.
- Να σχεδιάζει και να διεξάγει μικρής κλίμακας ποιοτικές (μελέτες περίπτωσης, κ.λπ.) ή/και ποσοτικές έρευνες και να συνθέτει σύντομες ερευνητικές εκθέσεις που αφορούν τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Να εντοπίζει τα εμπόδια και τις διευκολύνσεις για την εκπαίδευση των παιδιών αυτών.

Περιεχόμενο του μαθήματος

Το περιεχόμενο του μαθήματος καλύπτει τα πιο κάτω θέματα στο πεδίο της Ειδικής Εκπαίδευσης:

- Επισκόπηση της ιστορίας της Ειδικής Εκπαίδευσης: η εξελικτική πορεία της Ειδικής Εκπαίδευσης.
- Παρουσίαση των τρεχουσών τάσεων-προκλήσεων και θεμάτων της Ειδικής και Συμπεριληπτικής Εκπαίδευσης και μελλοντικών προγνωστικών.
- Επεξήγηση και ανάλυση του περιεχομένου του όρου της Ειδικής Εκπαίδευσης (επισκόπηση των ορισμών που προτείνονται).
- Περιγραφή της κάθε ομάδας παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ταξινόμηση) και ανάλυση των ορισμών που προτείνονται, επιπολασμός, αίτια, διαδικασίες ταυτοποίησης (εκτίμηση), καθώς και ψυχολογικά και συμπεριφορικά χαρακτηριστικά σε διαφορετικά περιβάλλοντα και πολιτισμούς.
- Εκπαιδευτικά θέματα για τα παιδιά αυτά, με περιγραφή και ανάλυση κατάλληλων στρατηγικών πρόληψης που πρέπει να εφαρμόζονται στην τάξη στο πλαίσιο της παρεχόμενης συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.
- Παρουσίαση και ανάλυση των διαφόρων μορφών ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών του παιδιού με ιδιαίτερη έμφαση σε:
  - Νοητικές δυσκολίες (Σύνδρομο Down, κτλ.)
  - Διαταραχές ακοής (νοηματική γλώσσα, κτλ.)
  - Διαταραχές όρασης
  - Φυσικές διαταραχές
  - Διαταραχές Αυτιστικού φάσματος
  - Μαθησιακές δυσκολίες
  - Συναισθηματικές διαταραχές
  - Συμπεριφορικές διαταραχές (επιθετικότητα, κοινωνική απόσυρση, εκφοβισμός, κτλ.)
  - Διαταραχές ομιλίας και γλώσσα
  - Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής με ή χωρίς Υπερκινητικότητα (ΔΕΠ/Υ)
  - Ανώτερη ευφυΐα
  - Άλλες μορφές ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών
- Περιγραφή και ανάλυση του περιεχομένου του όρου «Συμπεριληπτική Εκπαίδευση» και παρουσίαση τρόπων (απ)ενοχοποίησής του στα σχολεία σήμερα.
- Εξήγηση της αλήθειας της πολιτισμικής πολυμορφίας στην Ειδική Εκπαίδευση.
- Παρουσίαση των βασικών κατευθυντήριων γραμμών για νηπιαγωγούς και δασκάλους των παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και/ή πολιτισμικές διαφορές ευφυών μαθητών.

- Περιγραφή της σχολικής αποτυχίας παιδιών και ανάλυση του ρόλου-συμπεριφοράς των δασκάλων, των ομάδων υποστήριξης και των γονέων στην αντιμετώπιση των παιδιών αυτών.
- Αιτιολόγηση των αναγκών και των προδιαγραφών των πλεονεκτημάτων της πρώιμης παρέμβασης στην Ειδική Εκπαίδευση.

Μαθησιακές δραστηριότητες/διδασκτικές μέθοδοι

Διάλεξη, βιωματική μάθηση, αυτο-ανάλυση, αυτο-αξιολόγηση, ατομική-ομαδική υποστήριξη και ανατροφοδότηση, ανάλυση μελέτης περίπτωσης.

Μέθοδοι Αξιολόγησης

Διαμορφωτική αξιολόγηση – ανατροφοδότηση, Ατομική εργασία, αθροιστική αξιολόγηση, Τελική εξέταση.

Βασικά διδασκτικά εγχειρίδια/βιβλιογραφία

Συγγραφείς	Τίτλος	Εκδότης	Χρονολογία
Στασινός, Δ.	Η Ειδική Εκπαίδευση 2020plus (έκδοση αναθεωρημένη)	Παπαζήσης	2016
Στασινός, Δ.	Ψυχολογία του λόγου και της γλώσσας (έκδοση αναθεωρημένη)	Gutenberg	2015

Συμπληρωματικά διδασκτικά εγχειρίδια/βιβλιογραφία

Συγγραφείς	Τίτλος	Εκδότης	Χρονολογία
Αγγελίδης, Π.	Συμπεριληπτική εκπαίδευση και βελτίωση σχολείου	Ατραπός	2009
Αγγελίδης, Π.	Παιδαγωγική της Συμπερίληψης	Διάδραση	2011
Βάμβουκας, Μ.	Θέματα Ψυχοπαιδαγωγικής της ανάγνωσης	Ατραπός	2004
Harré F. (μετφρ.: Δ. Στασινός)	Αυτισμός: Σύγχρονη Ψυχολογική Θεώρηση	Gutenberg	2003
Frederickson, N. and Cline, T.	Ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, συμπερίληψη και διαφορετικότητα	Open University Press	2006
Graziano, A. M.	Αναπτυξιακές Διαταραχές	Ally and Bacon	2002
Hallahan, D., Kauffman, J. M. & Pullen, C.	Άριστοι μαθητές	Pearson	2014
Μπόντη, Ε.	Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες: Μια		

Εναλλακτική
Προσέγγιση για όλους.
Μέθεξις 2013

Samuel A. Kirk	Εκπαιδύοντας άριστα παιδιά (13 ^η έκδοση)	Cengage	2011
Τσιμπιδάκη, Α.	Παιδί με Ειδικές ανάγκες, οικογένεια και σχολείο. Μια σχέση σε αλληλεπίδραση (2 ^η βελτιωμένη έκδοση)	Παπαζήσης	2013
Ζώνιου- Σιδέρη, Α. (επιμ.)	Σύγχρονες ενταξιακές προσεγγίσεις (Τόμοι: Α' & Β')	Ελληνικά Γράμματα	2004
Φτιάκα, Ε. (επιμ.: Α. Ζώνιου- Σιδέρη)	Ειδική και ενιαία εκπαίδευση στην Κύπρο	Ταξιδευτής	2007